

Tulevaisuustutka 24.10.2024, nuorten työllisyys

Hannu Laurila, kunnanjohtaja

Mäntsälä yleisesti

- Perustettu vuonna 1585
- Asukasluku 20 950 (31.12.2023), kasvua 0,2%
- Pinta-ala 596 km², josta 15 km² vettä
- Hyvinvointialue: KeuSote 1.1.2023
- TE-alue: Järvenpää vastuukuntana 1.1.2025, muodostuu kuuden kunnan kesken.

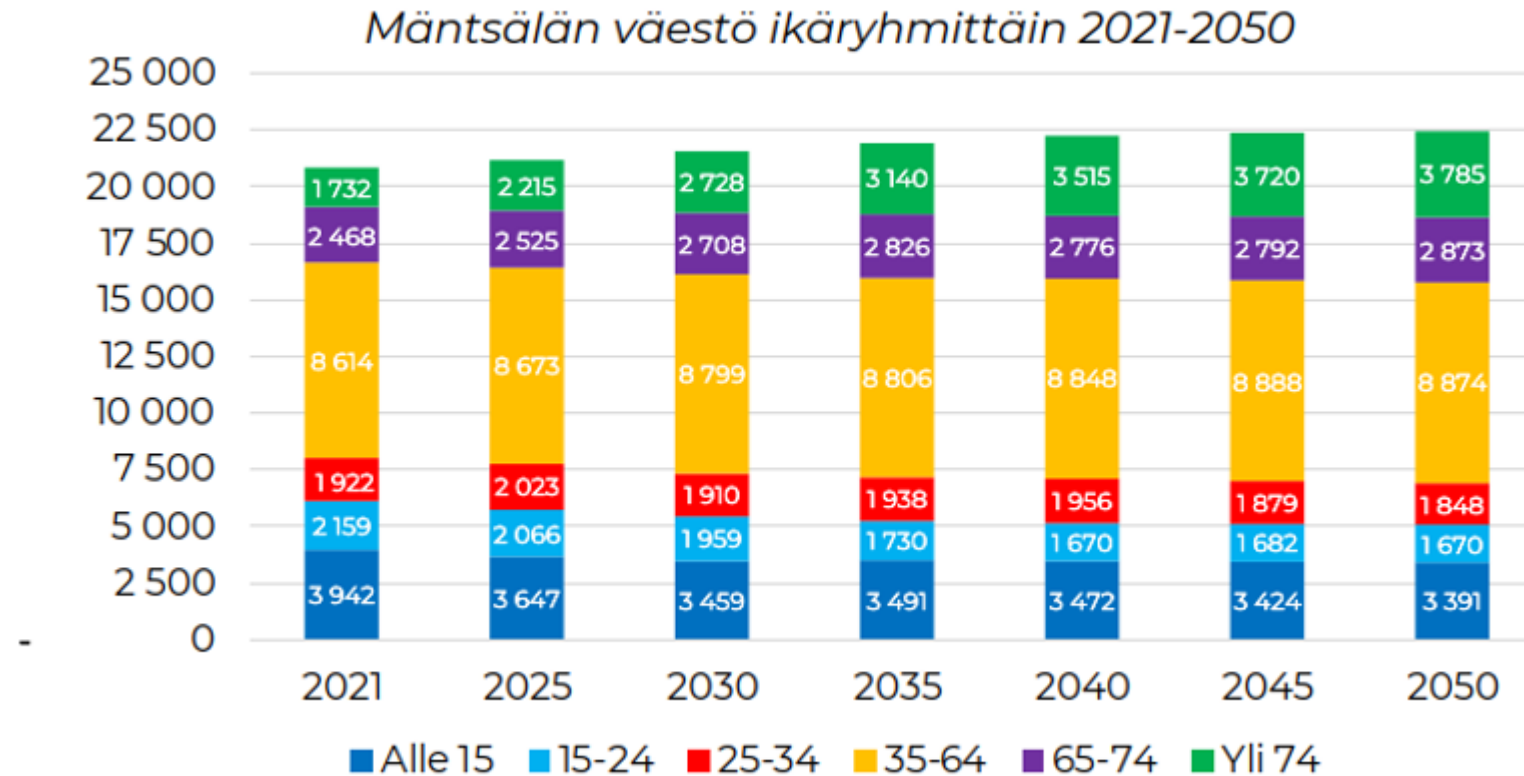
Suuntana paras arki, myös nuorille

- **Mäntsälän kunnan strategian johtoajatus on tarjota parasta arkea. Niin asukkaille kuin yrittäjille.**

Kuntastrategia 2021-2025 hyväksytty kunnanvaltuustossa
13.12.2021

Väestöennuste

- Talousarvio rakennettu 0,3 % väestönkasvulle. Talousarvion tunnusluvut on laskettu 21 063 henkilön mukaan.

Nuorisotyöttömyys Keski-Uusimaa

Osuus

Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta (id:189)

		2021	2022	2023
Hyvinkää	yhteensä	15	12,8	12,8
Järvenpää	yhteensä	14,3	14,1	15,7
Mäntsälä	yhteensä	9,3	8,5	9
Nurmijärvi	yhteensä	13,3	9,5	9,4
Pornainen	yhteensä	12,3	9,4	11,3
Tuusula	Yhteensä	11,6	9,9	10,8

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024

Lukumäärä

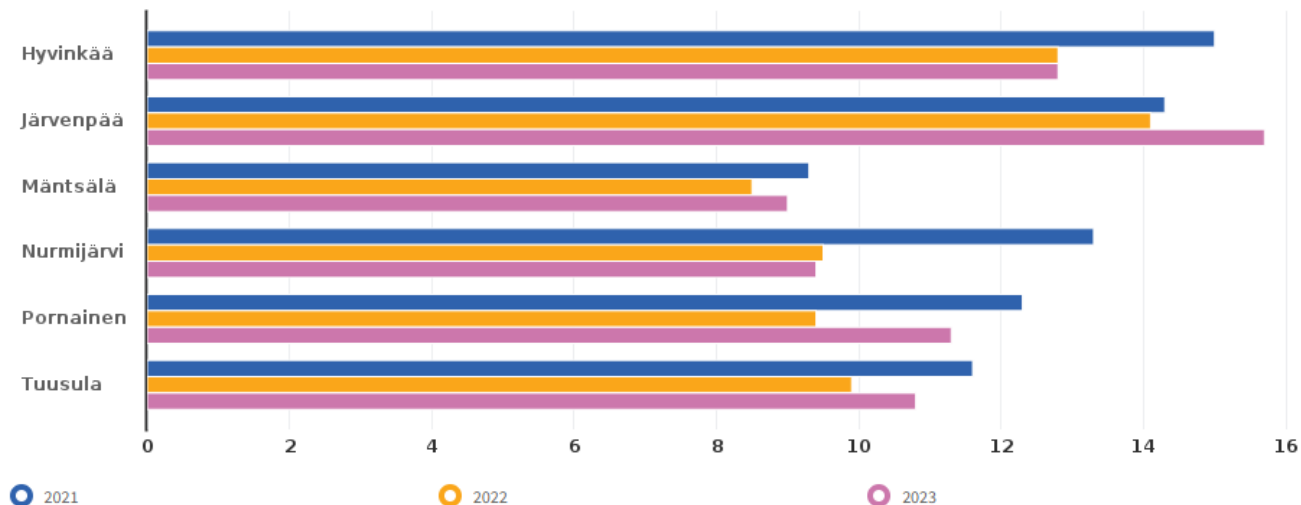
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta (id:189)

		2021	2022	2023
Hyvinkää	yhteensä	328	264	270
Järvenpää	yhteensä	318	300	342
Mäntsälä	yhteensä	80	72	74
Nurmijärvi	yhteensä	247	173	173
Pornainen	yhteensä	25	17	21
Tuusula	yhteensä	164	129	167

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024

Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

info ind. 189 Sukupuoli: Yhteensä

Nuorisotyöttömyys Mäntsälässä

Työttömät työnhakijat ja työvoimapalveluissa olevat Mäntsälässä elokuussa 2023 ja 2024

Indikaattori	08/2023	08/2024
Työttömät työnhakijat yhteensä	652	756
Alle 20 v. työttömät työnhakijat	17	23
Alle 25 v. työttömät työnhakijat	71	86
Yli 50 v. työttömät työnhakijat	270	323
Vammaiset tai pitkäaikaissairaat työttömät työnhakijat	84	92
Työ- ja koulutuskokeilussa olevat	8	8
Työvoimakoulutuksessa olevat	23	34
Muissa palveluissa olevat	80	120

Mielenterveysongelmiin liittyvien lääkkeiden korvauksia, kuntoutuspsykoterapiaa ja sairauspäivärahaa saaneiden määrä Mäntsälässä vuosina 2022-2023

Indikaattori	Sukupuoli	2022	2023
Depressiolääkkeistä korvausta saaneet 18-64-vuotiaat	naiset	711	718
	miehet	376	389
	yhteensä	1087	1107
Depressiolääkkeistä korvausta saaneet 25-64-vuotiaat	naiset	650	641
	miehet	351	369
	yhteensä	1001	1010
Kuntoutuspsykoterapiaa saaneet 25-64-vuotiaat	naiset	108	103
	miehet	21	21
	yhteensä	129	124
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25-64-vuotiaat	naiset	202	193
	miehet	99	82
	yhteensä	301	275

Mäntsälässä niin nuorisotyöttömyys kuin työttömyys koko työvoimasta oli vuonna 2023 koko Suomen tilanteeseen verrattuna hieman vähäisempää.

Koronavuosien jälkeen nuorisotyöttömyyden trendi on ollut miehillä nouseva ja naisilla laskeva, joskin maltillisesti. Taulukon perusteella Mäntsälän työttömyystilanne näyttää heikentyneen elokuusta 2023 elokuuhun 2024.

Yksi työttömyyteen kiinteästi liittyvä ilmiö on mielenterveysongelmien määrän kasvu. Ahdistuneisuushäiriöstä kärsivien joukossa korostuivat erityisesti alle 35-vuotiaat.

Myös päihteidenkäyttö voi olla niin työttömyyden syy kuin sen seuraus. Vuoden 2023 kouluterveyskyselyn mukaan 6,4 %:lla Mäntsälän kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista esiintyy huolta herättävää päihteiden tai nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista. Ammatillisen oppilaitoksen kahden ensimmäisen vuoden opiskelijoiden keskuudessa luku on 18,6 % ja lukion kahden ensimmäisen vuoden opiskelijoilla 3,4

Mäntsälän toimet nuorisotyöttömyyden ehkäisemiseksi 1/6

Nuorten kouluttautuminen

- Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda on Keski-Uudenmaan johtava nuorten ja aikuisten ammatillisen koulutuksen järjestäjä, koulutusta kaikilla ammatillisen koulutuksen aloilla yhteensä 10 toimipisteessä.
- Mäntsälässä toimii kaksi toimipistettä Keuda Lukkarinpolku ja Keuda Saarenkartano, jossa myös Helsingin yliopiston yksikkö
- tehdään tiivistä, monikanavaista ja aktiivista yhteistyötä mm. opiskelijoiden jatko-ohjautumisessa, työllistymisessä, uudelleen kouluttautumisessa, työssäoppimispaikkojen tarjoajien sekä myös koulupudokkaiden osalta
- toimijoina kunnasta mm. Ohjaamo, etsivä nuorisotyö, starttivalmennus ja nuorisopalvelut, työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut, työnhakija – ja työnantajapalvelut, Mäntsälän Yrityskehitys Oy, paikalliset yrittäjäjärjestöt ja työnantajat

Keuda lukuina

Mäntsälän toimet nuorisotyöttömyyden ehkäisemiseksi 2/6

Nuorten työllistymisen tuki Ohjaamosta ja yrittäjyyskasvatus

- Ohjaamo, 15-29 –vuotiaiden matalan kynnyksen monialainen ohjaus- ja neuvontapiste, josta saa apua työhön, koulutukseen, elämänhallintaan ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa
- jalkautuvaa aktiivista työtä yhteistyössä etsivän nuorisotyön ja verkoston kanssa, ajanvaraukseton neuvontapiste kunnantalon Palvelutorilla kaksi päivää viikossa
- kohdennettua tietoa jaetaan jo 9. luokkalaisille kesätyönhausta ja kesätyömahdollisuuksista sekä Ohjaamon toiminnasta (Ohjaamossa mm. TE-asiantuntija, psykiatrinen sairaanhoitaja, ammatinvalintapsykologi, sosiaaliohjaaja, opintoneuvoja, talous- ja velkaneuvoja, työhönvalmentaja), säännölliset vierailut osana opotunteja
- kehitetään yhteistyössä opetuspalveluiden ja yrittäjien kanssa jo 8. luokkalaisille tarjottavaa työllistymistä, työnantajia ja Ohjaamon tunnettuutta tukevia infotilaisuuksia, jossa tarjotaan ammattilaisten kautta faktapohjaista ja monipuolista tietoa osana opotunteja työnhauasta, yrittäjyydestä, työllistymisestä kesätyöhön, kouluttautumisesta, erilaisista vaihtoehdoista ja kunnan tarjoamista palveluista ja tuista, mukana myös omakohtaiset kertomukset paikallisilta yrittäjiltä sekä työhönvalmennuksen tuki
- yrittäjyysluokat, yrityskylävierailut jo ala-asteella,, kunnan tarjoamat ammatilliset työpajat ja oppimisympäristöt mm. lounaskahvila, arjen hallintaa tukeva starttivalmennus
- jatko-opintomessut 9. luokkalaisille, jossa lähikuntienkin jatko-opintopaikat esittäytymässä

Palvelut

Mäntsälän Ohjaamo

Yksi ovi - monta palvelua

Ohjaamo on 15–29-vuotiaiden neuvonta- ja ohjauspiste, josta saa maksutonta apua työhön, koulutukseen ja arkeen liittyvissä asioissa. Ohjaamossa voit keskustella luottamuksellisesti sinulle tärkeistä aiheista.

Ohjaamoon ei tarvitse varata aikaa eikä sinun tarvitse tietää tarkalleen, mitä tai kenen apua tarvitset. Otamme sinut vastaan ja pohdimme yhdessä kanssasi, miten asiassasi olisi hyvä edetä!

Mäntsälän toimet nuorisotyöttömyyden ehkäisemiseksi 3/6

Nuorten työllistyminen – työllisyyspalveluiden tarjoama tuki ja toimenpiteet

- Mäntsälän kunnan työllisyyspalvelut tarjoavat nuorille ja kuntalaisille palveluita, jotka edistävät työllistymistä, kouluttautumista tai paluuta työelämään
- tehtäviin kuuluu mm. ohjausta, tiedottamista sekä työllisyystoimenpiteiden suunnittelua
- tarjoaa työhönvalmennusta kaikille nuorille ja työikäisille, jossa mm. autetaan työhakemusten, lomakkeiden ja muiden työnhakua edistävien dokumenttien laadinnassa sekä selvittää vaihtoehtoja työllistymiseksi tai opintojen aloittamiseksi

Työllisyyspalvelut

- koordinoi nuorille tarjottavaa yhteensä seitsemän eri palvelualueen kesätyötä, jossa työnhaun neuvonta ja työnhaku on osa opotunteja yhteistyössä koulujen kanssa
- tukee TET-paikkojen hankkimisessa nuoria, kouluja ja työnantajia
- tukee työllistymistä yrityksiin myöntämällä nuorten työllistämiseen kesätyöseteleitä vuosittain n.80 nuorelle, nuoret ja koulut osallistettu prosessiin
- tukee työnantajia myöntämällä työllistämisen kuntalisää, tarjoamalla työnantajina aloittaville tietoa ja neuvontaa
- myös maahanmuuttajanuoret on huomioitu mm. erilaiset läksykerhot, toistetaan suomea – kerho, harrastukset ja työelämän monimuotoisuutta kehittämällä

Mäntsälän Yrityskehitys Oy tukee mm. aloittavia yrittäjiä liiketoimintasuunnitelmien laatimiseksi ja starttirahan osalta

Mäntsälän toimet nuorisotyöttömyyden ehkäisemiseksi 4/6

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn tavoitteet Mäntsälässä mm.

- Koulupoissaolojen määrää saadaan alennettua.
- Kaikilla nuorilla on toisen asteen opiskelupaikka peruskoulun jälkeen.
- Tuen oikea-aikaisuus paranee oppimisen/koulunkäynnin haasteisiin liittyen.
- Lasten ja nuorten päihteidenkäyttöä saadaan ennaltaehkäistyä, ja tietoisuus päihteidenkäytön haitoista kasvaa.
- Nuorten yhteiskunnallinen osallisuus ja aktiivisuus kasvaa.
- Kaikille on mahdollisuus kulttuuriin ja harrastustoimintaan.

Toimenpiteet:

- Opinto-ohjauksen kautta kaikille peruskoulun päättäneille jatkokoulutus vaihtoehdot/paikat.
- Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan kouluissa.
- Laajennetaan päihdevalistus koskemaan 4–5.-luokkalaisten.
- Tehdään ehkäisevää päihdetyötä toteuttamalla päihteidenkäytön vähentämiseen tähtäviä luokka-astekohtaisia tapahtumia yhteistyössä nuorisopalveluiden, opetuspalveluiden ja järjestöjen kanssa.
- Vähävaraisten nuorten perheitä tuetaan stipendien avulla harrastustoimintaan.
- Kulttuurikasvatussuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen.
- Järjestetään puistoruokailu vuosittain.
- Kannustetaan nuoria osallistumaan yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen esimerkiksi äänestämällä ja osallistumalla nuorisovaltuuston ja oppilaitosten tukitoimintaan.
- Kunnassa järjestetään lapsille ja nuorille suunnattua avointa kulttuuritoimintaa ja -tapahtumia.
- Järjestetään Mäntsälän kansalaisopiston taiteen perus-opetuksen opetussuunnitelman mukaista opetusta.

Mäntsälän toimet nuorisotyöttömyyden ehkäisemiseksi 5/6

Työ- ja elinkeinopalvelut eli TE-palvelut siirtyvät 1.1.2025 kuntien vastuulle ja valtion TE-toimistot lakkautetaan. Mäntsälän kunnan TE-palvelut tullaan järjestämään osana Keski-Uudenmaan työllisyysalueen palveluita.

- Keski-Uudenmaan työllisyyspalvelut järjestetään yhteistyössä kuuden kunnan eli Hyvinkään, Järvenpään, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kanssa. Järvenpään kaupunki vastaa Keski-Uudenmaan alueen TE-uudistuksen kokonaistoteutuksesta.
- Alueelliset palvelut tarjoavat sekä henkilöasiakkaille että yritys- ja työnantaja-asiakkaille neuvontaa ja ohjausta sekä tukea osaamisen kehittämiseen ja muutostilanteisiin.
- Tämän lisäksi Mäntsälän kunnan työllisyyspalvelut tarjoaa ohjausta ja neuvontaa TE-asioissa myös kunnan omassa toimipisteessä osana Palvelutori – toimintaa
- Palvelutorilla on toiminut vuodesta 2019 alkaen mm. Kela, Ohjaamo verkostoineen, työllisyyspalveluiden asiakasohjaus, maahanmuuttopalveluiden ajanvaraukseton tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelu, Mäntsälän Kodit Oy, sekä muina toimijoina kunnantalon palveluiden lisäksi Mäntsälän Yrityskehitys Oy ja Poliisin lupapalvelupiste
- Jatkossa nuoret ja kuntalaiset saavat palveluita keskitetysti ja lähipalveluna ja tarvittaessa moniammatillisena verkostotyönä

Mäntsälän toimet nuorisotyöttömyyden ehkäisemiseksi 6/6

- poikkihallinnollisessa yhteistyössä toimii mm. nuoriso- ja vapaa-aikapalvelut, etsivä nuorisotyö, perusnuorisotyö, starttivalmennus, työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut, Ohjaamo, ammatillinen työpaja- ja oppimisympäristö lounaskahvilatoimintana, opetus- ja kulttuuripalvelut
- etuina; tunnetaan toinen toisemme, paikalliset palvelut, oppilaitokset ja yritystoiminta
- ennakoiva työote leimaa kaikkea yhteistyötä; tiedonkulku on ketterää ja ennakoivaan työhön pystytään panostamaan aidosti
- turvallinen kunta pilotoida ja kehittää palveluita
- laadukas ja kannustava koulutyö sekä tiivis ja vuorovaikutteinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa
- yhdessä laadittu kuntastrategia toimii käytännön arjessa ja ohjaa työtä
- työntekijät ja verkosto on sitoutunutta
- yhteinen huoli jaetaan yhteisistä nuorista

TE-alue, yleistä 1/2

- Työ- ja elinkeinopalvelut eli TE-palvelut siirtyvät 1.1.2025 valtiolta kuntien vastuulle ja nykyiset TE-toimistot lakkautetaan. TE-palveluista tulee osa kunnan peruspalveluita.
- TE-uudistuksen keskiössä ovat kunnan asukkaat: tavoitteena on parantaa työvoimapalveluiden saatavuutta ja monipuolisuutta sekä nopeuttaa työllistymistä, kun palvelut tuotetaan kunnan lähipalveluina. Kunnat voivat kehittää palveluja omien kuntalaistensa sekä työnantajien tarpeista käsin, mikä vahvistaa alueiden elinvoimaa ja kilpailukykyä.

TE-alue, yleistä 2/2

- Suomeen tulee ensi vuoden alussa 45 työllisyysaluetta, joista yksi on Keski-Uusimaa. Keski-Uudenmaan työllisyysalueeseen kuuluvat Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula. Järvenpää on vastuukuntana vastuussa uudistuksen käytännön toteuttamisesta.
- Keski-Uudenmaan kuusi kuntaa järjestävät jatkossa kuntalaisilleen työvoimahallinnon palvelut yhdessä. Työllisyysalueelle tulee kaksi TE-palveluiden toimipaikkaa ja neljä toimipistettä.
- Tänä vuonna Keski-Uudenmaan kuuden kunnan asiantuntijat ovat valmistautuneet ja kehittäneet tulevia palveluita yhdessä nykyisten TE-palveluiden ja eri sidosryhmien, kuten yrittäjäjärjestöjen ja oppilaitosten, edustajien kanssa.

Organisointumista ohjaavat linjaukset

Sujuva siirto ja tulevaisuuden perustan rakentaminen

- Palveluiden ja työntekijöiden hallittu siirto
- Palvelureformin käynnistäminen yhdessä siirtyvän henkilöstön ja verkoston kanssa

Painopistekohderyhmät

Nuoret, pitkäaikaistyöttömät, maahanmuuttajat ja yritykset

Palvelusuunnitelma

- Yhteistyön resursointi
- Tehokkaampi asiakasohjaus
  - Asiakaslähtöinen ja kustannustehokas organisaatio
- Kohderyhmien huomioiminen
  - Verkostojen integrointi
  - Tietojohtaminen

Asiakasohjaus nuorten yhteispalvelusta (TE-peruspalvelut, nuorten tiimi) monialaisten kohdennettuun tukeen tai TyM-yhteistoimintaan

Lukuohje: Kapeareunaiset laatikot TE-peruspalvelujen ja leveämmät TE-monialaisten palvelujen tehtävää!

1. Nuorten tiimin TE-asiantuntija tunnistaa asiakkaallaan syvemmän ja/tai pidempikestoisen palvelujen yhteensovittamisen tarpeen, johon eivät riitä pelkkä konsultointi tai rinnakkaiset sotepalvelut.

- Konsultaatioapu monialaiset palvelut
- HVA:n työkyvyn tuen verkosto (?)
- Huoli-ilmoitus Keusoteen

Asiakkaan aktivointiehto täyttyy tai on herännyt huoli asiakkaan tilanteesta. Tarve sote- tai terveystaluilla. Ei tiedossa palvelujen yhteensovittamiseen tarvetta.

2. Asiakkuus jatkuu itsellä. Aktivointityön tarve, aktivointisuunnitelma:

Ensisijainen palvelutarve työvoimaviranomaisen palvelut, eli asiakkaan työllistyminen on edistettävissä JTYP-lain palveluin. Sote-palvelutarve luonteeltaan kevyempää.

TE-prosessista vastaa peruspalvelujen nuorten TE-asiantuntija.

Päivittäminen työnhaun osalta 3 kk välein, muuten kolmikannassa tarvittaessa.

3. Asiakkuus siirtyy monialaisten kohdennettuun tukeen. Aktivointisuunnitelma:

Asiakas tarvitsee ensisijaisesti / pääasiallisesti vaativampia hyvinvointialueen palveluja. Prosessivastuu HVA:lla.

Esim. pitkät tai toistuvat sairauslomat, pitkäkestoinen kuntoutustarve, olennaisesti heikentynyt työ- ja toimintakyky.

4. Asiakkuus siirtyy monialaisten TyM-yhteistoimintaan. Monialainen työllistymissuunnitelma:

Asiakas tarvitsee työllistymisen edistämiseen työvoimaviranomaisen, hyvinvointialueen ja Kelan yhteensovitettua arviointia ja palveluja.

Työ- ja toimintakyvyn selvittely, osaamisen lisääminen ja työllistymisen (työhön kuntoutumisen) edistäminen. TE-prosessista vastaa monialaisten palvelujen TE-asiantuntija.

5. TyM-yhteistoiminta päättyy, kun palvelutarve päättyy. Työttömänä jatkava asiakas palaa: peruspalveluihin tai b) kohdennettuun tukeen.

Nostoja, Uudenmaan työllisyyden tiekartta 1/4

- Työttömyys kasautuu yhä voimakkaammin Uudellemaalle. Noin kolmasosa maan työttömistä työnhakijoista ja yli kolmasosa pitkäaikaistyöttömistä asuu Uudellamaalla
- Koulutukseen tarvitaan lisää resursseja ja korkeakoulutettuja tarvitaan työmarkkinoilla lisää
- Kasvavia yrityksiä tarvitaan lisää
- Toimivat asettautumista ja kotoutumista edistävät palvelut
- Erityistä huomiota Uudellamaalla tulee kiinnittää nuorten kouluttautumisen, työllistymisen ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä työttömyyden ja syrjäytymisen ehkäisyyn.

Nostoja, Uudenmaan työllisyyden tiekartta 2/4

- Panostetaan nuorten hyvinvointiin.
  - Suurin osa nuorista pärjää ja etenee koulu- ja opiskelupoluilla, mutta koronan jättämät jäljet hyvinvointiin, syrjäytyminen, mielenterveysongelmat ja nuorisorikollisuus näkyvät Uudellamaalla.
  - Huono-osaisuutta ja sosiaalista eriytymistä tulee torjua ja vähentää kokonaisvaltaisesti, mutta erityisesti nuorten kouluttautumisen, työllistymisen ja hyvinvoinnin edistäminen sekä työttömyyden ja syrjäytymisen ehkäisy ovat kriittisiä tekijöitä Uudenmaan tulevaisuuden kannalta.
  - Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää monialaisia ja koordinoituja toimia, jotka tukevat nuoria heidän koulu-, opinto- ja urapolkujensa eri vaiheissa. Kyse on myös perheiden hyvinvoinnista. Varhainen puuttuminen ja ohjaus ovat avainasemassa, jotta nuoret voivat löytää omat vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa. Tämä vaatii sekä peruskoulutuksen että toisen asteen koulutuksen vahvistamista

Nostoja, Uudenmaan työllisyyden tiekartta 3/4

- Osaavan työvoiman saatavuus
- Tulevaisuudessa on kyettävä sekä lisäämään oppilaitoksista valmistuvien määrää että parantamaan opintojen työelämävastaavuutta.
  - korkeakouluilta ja muilta oppilaitoksilta sekä ennakointia ja aktiivisia toimenpiteitä että hyviä verkostoja ja työelämäyhteyksiä.
  - Ammatillisen koulutuksen laadun kehittämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.
  - Koulutuksen ja opintojen työelämävastaavuuden parantaminen edellyttää tiivistä ja ketterää yhteistyötä oppilaitosten ja yritysten ja muiden työnantajien välillä.

Nostoja, Uudenmaan työllisyyden tiekartta 4/4

- Työllistävien yritysten kasvun tukeminen
- Elinkeinorakenteen tulee olla myös riittävän monipuolinen, jotta tarjolla on laaja kirjo erilaisia työmahdollisuuksia
  - maankäyttö, kaavoitus
  - Toimivat yritys- ja elinvoimapalvelut

Lopuksi

- Uusimaa on merkittävä yhtenäinen työssäkäyntialue, jonka työpaikkaomavaraisuus on yli 100 prosenttia
  - Miten käytännössä saadaan verkostomainen yhteistyö toimimaan eli
  - miten esim. varmistetaan 9:n eri TE-alueen välinen yhteistyö?
  - miten varmistetaan saumaton yhteistyö hyvinvointialueiden suuntaan?
  - Yritykset, oppilaitokset

Kiitos

.